

- 4**
- a rosella/gallaret, lletsó/pixallits, userda/alfals, pollancre/xop/poll
 - b garxina/ericó de mar/garota, ca/gos, roger/moll, pardal/gorrió/teuladí, xai/anyell/corder/be, pit-roig/rupit, oreneta/oronella, cuereta/xàtxero
 - c rentar plats/escurar, granar/escombrar, buscar/cercar, esvarar/relliscar/llenegar, arribar/aplegar, afonar/enfonsar, rentar/llavar, eixavuirar/esternudar, gitar-se/colgar-se/ajeure's
 - d panís/blat de moro/dacsa, síndria/meló d'Alger, patata/creïlla/trumfa, bajoca/mongeta tendra, fesol/mongeta seca, siureny/cep, bacallà/abadejo

5

Del mot Bacus

Un manuscrit medieval inclòs als *Miracula Sancti Benedicti* assegura que el Pla de Bages rep el nom d'una **derivació** del mot *Bacus*, el nom llatí del déu del vi, el qual es va transformar, successivament, en Bacasis i Bages. Sigui certa o no, aquesta **conjectura** –que, en qualsevol cas, és versemblant– és molt **il·lustrativa** per explicar la **rellevància/importància** que la vinya ha tingut a la comarca del Bages. De fet, la rellevància d'aquest conreu en aquesta zona havia quedat **amagada** durant gairebé tot el segle xx, quan la vinya **va recular/va retrocedir** espectacularment. Però la qualificació de denominació d'origen que el Pla de Bages va guanyar el 1995 va tornar a despertar l'interès pels vins de la comarca, molts dels quals **han assolit/han aconseguit** nivells de qualitat excel·lents. Obtenir l'etiqueta de denominació va requerir molts esforços dels cellers i cooperatives que van resistir les adversitats que la vinya bagenca havia patit al segle passat.

«Guia de vins i caves de Catalunya 2004. 55 respostes sobre el vi»,
Descobrir Cuina (gener del 2004)

FONÈTICA I ORTOGRAFIA

Activitats pàgines 25-27

	igual	diferent
a passa-pesa		X
b resa-mossa		X
c gasa-etzibar	X	
d zel-cel		X
e cosa-cossa		X
f faisà-calze	X	
g pausa-setze	X	
h pisos-anissos		X
i Ezequiel-Ester		X

amb so de essa sorda [s]	amb so de essa sonora [z]
cinema, braços, tossut, grassona, començar, passem, senyoreta, espasa, encén, alçar, Terrassa, simultani, cin-turó, símbol, missa, església	magatzems, tímidesa, presumida, empresari, espasa, proposen, catorze, amazona, camisa, ase, caserna, església, tisoires, fusible, japonesa, museu, pinzell, presó, trànsit, tresor

- 3
a enfonsar	e vellesa	i marquesa
b gasela	f rosa	j grisa
c zodíac	g casar	k topazi
d zona	h donzella	l endinsar

- 4
- a atrevir-se: gosar
 - b circular: transitar
 - c pausa: parèntesi
 - d desinfectar: cauteritzar
 - e garrepa: gasiu
 - f oració: frase
 - g inspiració: musa
 - h convicció: persuasió
 - i adormir: anestesiar
 - j contreure matrimoni: casar-se

- 5
a precís: precisar	i avís: avisar
b real: realitzar	j local: localitzar
c croquis: croquisar	k profund: profunditzar
d desencís: desencisar	l escàndol: escandalitzar
e matis: matisar	m mecànic: mecanitzar
f simpàtic: simpatitzar	n llís: allisar
g hipnòtic: hipnotitzar	o diví: divinitzar
h sistema: sistematitzar	p encís: encisar

6 Les frases són de resposta oberta.

a febleses	d pesar
b calzes	e llosa
c besar	f zebres

- 7
- a A Barcelona han inaugurat una exposició d'art bizantí.
 - b En Ramon té gelosia del seu cosí.
 - c S'ha comprat una brusa vermella.
 - d Ens ha demanat que baixem al magatzem a buscar una dotzena d'endolls.
 - e Aquest cap de setmana no es pot visitar el Palau de la Música.
 - f Ha arribat a Palamós el transatlàntic més gran del món.
 - g El príncep i la princesa han visitat oficialment Galícia.
 - h M'ha picat una medusa quan em banyava a la platja.
 - i Compraré onze quilos de taronges i dotze de peres.

- 8**
- a Hi ha retencions a la AP-7 a causa d'una col·lisió.
 - b El president de l'Argentina ha arribat a Madrid amb intencions amistoses.
 - c L'oposició espanyola llança un ultimàtum al ministre de l'Interior.
 - d Els professors han de revisar la nota d'anglès de la Selectivitat.
 - e S'han establert els eixos bàsics del nou Estatut de Catalunya.
 - f Interior té previst acostar més presos al País Basc.
 - g Les discoteques cada vegada són més perilloses.
 - h Palamós ha convertit el port esportiu en una gran zona lúdica.
 - i La premsa francesa ha recollit la notícia immediatament.
 - j L'executiu tindrà en compte els sindicats en les privatitzacions.

- 9** a asil; b cosac; c diapasó; d divisor; e mausoleu; f medusa; g oasi; h salesià; i topazi; j brisa; k usar

10

Estudis amb poca acceptació

Les carreres de Filologia alemanya i Filologia francesa, ofertes totes dues en solitari, generen una acceptació pobra. La primera ha estat demanada per 22 estudiants a tot Catalunya, mentre que la francesa únicament ha comptabilitzat 9 peticions. Malgrat això, el conseller d'Universitats, Carles Solà, va defensar ahir la pervivència de l'oferta. El conseller va recordar, a més, que en èpoques passades hi va haver disciplines, com la Física, escassament sol·licitades. En l'últim vagó de les sol·licituds hi figuren, a més, algunes enginyeries, a més d'algunes ofertes d'estudis combinats que no s'acaben de consolidar, com és el cas de Dret i Ciències empresarials.

El Periódico de Catalunya, 21-7-2005 (fragment adaptat)

- 11** Activitat de resposta oberta. Per resoldre-la correctament, preu especial atenció als aspectes d'ortografia.

- 5** a Aquest any ha plogut **molt**, tant, que no haurem de patir per l'aigua durant uns quants anys.
 b Enguany ha plogut **prou** perquè no falti aigua els pròxims mesos.
 c Com que aquest any no ha plogut **gaire**, haurem de prendre mesures de restricció de l'ús de l'aigua.
 d Ha estat un any que no ha plogut **gens**; no sabem com ens ho farem per poder atendre les necessitats mínimes.
 e **Prou** que plou, però pel que plou encara plou **poc**.

ÈTICA I ORTOGRAFIA

Activitats pàgines 50-51

- 1**
a zoologia	k metgessa
b Brussel·les	l decisió
c Eusebi	m nasal
d agressió	n pressió
e zebra	o impressió
f etcètera	p zero
g casos	q frontissa
h entusiasme	r Àsia
i dissoldre	s paràsit
j premissa	t Cèsar

2

(s)	(z)
Brussel·les, agressió, etcètera, dissoldre, premissa, metgessa, decisió, pressió, impressió, frontissa, Cèsar	zoologia, Eusebi, zebra, casos, entusiasme, nasal, zero, Àsia, paràsit, Cèsar

- 3**
a Brussel·les	i ciment	q estranger
b excessiu	j sentinella	r estrany
c Eivissa	k gessamí	s cacera
d hissar	l metgessa	t pedaç
e estendre	m pressió	u unça
f discussió	n emissor	v cigró
g etcètera	o cursiva	w síndria
h Rosselló	p impressió	x veraç

- 4**
a professor	i tapisseria	q expulsar
b escenari	j força	r confusió
c semblança	k utilitzar	s assegurar
d habitació	l difícil	t enllaços
e ascensor	m bessones	u casos
f silenci	n ocasions	v possible
g països	o capaços	w trapezi
h sons	p ciència	x trossos

- 5**
a elidir: elisió	f admetre: admissió
b proveir: provisió	g preveure: previsió
c evadir: evasió	h agredir: agressió
d dividir: divisió	i emetre: emissió
e veure: visió	j explotar: explosió

- 6**
a recompensa	f dansa
b prometença	g creença
c matança	h esperança
d confiança	i pensa
e defensa	j enyorança

- 7**
- a **sessió**: Qualsevol de les reunions dels membres d'una junta, d'un tribunal, d'una assemblea, etc.
cessió: Acció de cedir alguna cosa a algú.
- b **vessa**: Peresa.
veça: Herba cultivada com a farratge. Grana de la veça, globulosa i bruna, emprada com a aliment dels ocells.
- c **salsa**: Composició o mescla líquida o pastosa de diferents ingredients comestibles, que s'afegeix a certs plats per fer-los més saborosos.
salze: Arbore o arbust caducifoli del gènere *Salix*, freqüent al riberal dels rius.
- d **bassa**: Qualsevol excavació o sot gros o petit que s'omple d'aigua, especialment el destinat a recollir l'aigua de les pluges, que serveix d'abeurador, de safareig o de rentador, etc.
base: Allò sobre què descansa alguna cosa.
- e **maça**: Arma antiga contundent consistent en un bastó, guarnit o no de ferro i de cap molt gruixut, el gruix del qual va disminuint fins a l'altre extrem, per on s'engrapa.
massa: Adverbi que indica grau excessiu d'alguna cosa.

Les frases són de resposta oberta.

- 8
- a No és necessari anar a aquesta velocitat.
 - b En passar per la plaça accelerava el cotxe.
 - c L'electricista ha comès una equivocació gravíssima.
 - d La seva decisió ha ressuscitat la discussió.
 - e Tinc la impressió que algú ha estosssegat aci fora.
 - f Una garsa i una cigonya van cridar simultàniament.
 - g L'ascensor es va parar al celobert.
 - h El caçador anava amb bicicleta.
 - i No vau encertar la solució del problema de la dissolució.

9

Si et pensaves que aquella nit ben tard havies vist el teu veí, per exemple ajupit sobre un transmissor de ràdio; si havies vist llums estranys intermitents en una finestra i no gosaves, no eres capaç o eres massa desconfiat per informar-ne la comissaria del barri; si un estranger misteriós dalt de l'autobús, que t'ha preguntat per la feina, reapareix al teu costat al bar del barri; si el teu amant secret et confessa, perquè se sent sol, o perquè se sent valent o per una necessitat desesperada de mostrar-se més interessant als teus ulls, que treballa per al servei secret alemany, doncs, després d'una correspondència amb algun ajudant espuri d'algun sotssecretari desconegut de Whitehall, seria molt possible que, una tarda, rebessis ordres de desafiar el bombardeig, i fossis conduït amb el cor en un puny pel passadís pelat i protegit amb sacs de sofre, camí de l'habitació 909, com un Major Algú o un Capità Algú Altre, tots dos falsos de cap a peus, t'invitarien cortesament que manifestessis el teu assumpte sense embuts i sense por de repercussions.

JOHN LE CARRÉ, *El pelegrí secret*

UNITAT 6

Text explicatiu III

Activitats al marge (pàgina 76)

- No és en central, sinó que està escrit en varietat valenciana:

«Siga el que sigu el meu estil...»

«... veig aprendre a llevar-me la màscara...»

«que el llibre influesca»

«si tornava a naixer, seria professor una altra volta, en cara que haguera de...»

«de la seua una gran història.»

- M'he adonat.

- Tant de bo...

Activitats al marge (pàgina 77)

- títol, però titulació

avaluació

- un avantatge

un costum

un dubte

una anàlisi

1 «Abans un universitari podia obtenir unes qualificacions excel·lents només anant a claus se, empassant-se el rofllo del professor i estudiant l'últim dia, si treia un bon resultat a l'examen. Ara això s'ha acabat: s'han reduït les llicons magistrals, es potencia el treball en petits grups i l'alumne ha de tenir un treball constant per preparar-se les pràctiques. Si no se supera l'avaluació continuada, no es pot aprovar el curs.»

Així resumeix Hèctor López Bofill, professor de dret, constitucional de la UPF, el canvi que ha constituït l'adaptació dels estudis de dret a l'espai europeu d'ensenyament superior. Una nova metodologia que consisteix a passar «d'ensenyar a aprendre» i que haurà d'estar implantada en tots els títols universitaris el 2010.

A dret, les exposicions magistrals han disminuït a menys de la meitat (de 50 a 20 hores per trimestre). En canvi, s'han estès les anomenades classes de subgrup, uns seminaris d'uns 20 estudiants en què es potencia «la capacitat discursiva dels alumnes, el plantejament de casos, la resolució de litigis, l'argumentació i la defensa de textos que han hagut de legir prèviament...», explica López Bofill. Per a aquest professor, que qualifica els resultats obtinguts en la primera avaluació d'«èxit espectacular», el gran avantatge del nou mètode és que els estudiants «se senten implicats en l'aprenentatge des del primer dia, treballen els materials amb més profunditat, desenvolupen noves habilitats i assimilen molt més bé els continguts de la matèria». «Per primer cop veiem els estudiants a la biblioteca no només estudiant apunts, sinó llegint llibres de les prestatgeries», afirma Maurici Pérez, vicedegà d'aquests estudis.

Expressió escrita

Exercicis amb solucions a càrrec del professor o de la professora.

Expressió oral

Exercicis amb solucions a càrrec del professor o de la professora.

Lèxic

- 1 a poll
b poll
2 a mussol
b mussol
3 a grill
b grill
4 a deu
b deu
- 1 a pam
b pam
2 a moll
b moll
c moll
d moll
- 1 coll / coll / coll
2 paper / papers / papers
3 mare / mare / mare

Morfosintaxi

- 1 L'escriptora a qui / a la qual van donar el premi és molt coneguda.
- 2 El creuer de què / del qual et vaig parlar s'ha suspès.
- 3 El tren en què / en el qual / amb què / amb el qual viatgen és un vehicle moderníssim.
- 4 La noia de qui / de la qual parlates, vindrà més tard, oi?
- 5 Les conclusions a què / a les quals hem arribat són les següents: ...
- 6 L'entitat on / en què / en la qual se celebraran els actes organitza el certamen.
- 7 El xicot amb qui / amb el qual passejaves, és parent teu?
- 8 L'enemic contra el qual lluitaven semblava invencible.
- 9 No sé quin és el paper amb què / amb el qual han confeccionat l'àlbum.
- 10 La porta per on / per la qual / per què s'accedeix a l'edifici té un arc gòtic.
- 11 No li va agradar gaire el crit amb què / amb el qual el van rebre.
- 12 Vaig localitzar la clienta a qui / a la qual havíem telefonat.
- 13 Ha abandonat la idea per la qual / per què lluitava des de fa tant temps.
- 14 Aquell era l'home de qui / del qual m'havia d'enamorar.
- 15 Travessaran ràpidament el pont per on / pel qual / per què ha passat el comboi.

- 2 1 funció sense preposició 2 funció amb preposició tònica 3 funció amb preposició àtona 4 funció sense preposició 5 funció sense preposició 6 funció sense preposició 7 funció amb preposició àtona 8 funció amb preposició tònica 9 funció sense preposició 10 funció amb preposició àtona

- 3** 1 Era una època de la seva vida de què es penedia.
 2 Va enviar flors a la noia de qui s'havia enamorat.
 3 S'han trobat amb un obstacle amb què no comptaven.
 4 Vam sopar amb aquell noi amb qui treballaves.
 5 Ets la persona en qui confio més d'aquest món.
 6 Aquest és el projecte en què han col·laborat les entitats.
 7 La Sandra és l'amiga amb qui s'avé més.
 8 L'indret en què van succeir els fets és molt tenebrós.
 9 La qüestió de què voldria parlar és la següent...
 10 El material amb què confeccionem els mitjons és revolucionari.
 11 No veig clar el principi en què es basa aquesta teoria.
 12 El pare era un home sense escrúpols, de qui ella s'avergonyia.
 13 Han creat un nou material amb què fabricaran electrodomèstics.
- 4** 1 El tema de què parlaven era interessantíssim.
 El tema del qual parlaven era interessantíssim
 2 La ploma amb què escrivia ara és al museu.
 La ploma amb la qual escrivia ara és al museu.
 3 Aquest avantatge, de què no s'havia adonat abans, pot ser molt útil.
 Aquest avantatge, del qual no s'havia adonat abans, pot ser molt útil.
 4 Caldria repassar el conte amb què et vas presentar al concurs.
 Caldria repassar el conte amb el qual et vas presentar al concurs.
 5 En Víctor, a qui telefonàvem sovint, es recorda bé de nosaltres.
 En Víctor, al qual telefonàvem sovint, es recorda bé de nosaltres.
 6 El control per què acaba de passar és el penúltim.
 El control pel qual acaba de passar és el penúltim.
 7 Proposarà el paper a l'actriu en qui ha confiat sempre.
 Proposarà el paper a l'actriu en la qual ha confiat sempre.
 8 Va repassar mentalment els arguments de què constava l'al·legació.
 Va repassar mentalment els arguments dels quals constava l'al·legació.
- 5** 1 El meu avi matern, que es deia Pere, era fomer.
 2 Tinc un amic que es diu Toni.
 3 El calendari que dóna l'entitat aquest any és preciós.
 4 Avui aniré a recollir els quadres que vam triar.
 5 L'estudi que han encarregat no està acabat.
 6 Aquestes flors les he comprades a la botiga que hi ha aquí davant.
 7 El conflicte que més ens preocupa és el de Palestina i Israel.
 8 Hem fet un cafè que fa una olor boníssima.
 9 El lloc en què t'esperarem és el mateix de sempre.

- 10 Aquests acords, a què han arribat a l'últim moment, es mantindran durant un any.
 11 Els pagesos amb qui discuties són d'Osona.
 12 La feina a què es dedica és molt estressant.
 13 L'home de qui està enamorada viu a la Xina.
 14 Les places a què aspiren els opositors són molt limitades.
 15 El foc contra el qual lluitaven els bombers des de feia dies sembla ara controlat.
 16 El pont per on / pel qual / per què hem passat és va haver de reconstruir fa poc.
 17 La persona per qui / per la qual t'interessaves ja no viu aquí.
 18 No podia viure només amb els ingressos amb què / amb els quals comptava.
 19 Aquesta és una de les parts de què / de les quals consta l'estudi.
 20 Desconec l'estudi a què / al qual ha dedicat tants esforços.

- 6** 1 El científic amb qui s'ha entrevistat ha obtingut una beca de l'empresa.
 2 És la dificultat contra la qual topa tothom.
 3 Ara veuràs la cap amb qui es barallen més els meus companys.
 4 A la piscina, per la qual passaré més tard, encara hi ha massa gent.
 5 Aquella periodista a qui no van donar cap credencial havia entrevistat el dissident.
 6 No han pogut fer la reunió perquè el tren amb què havien de viatjar no ha sortit a causa de la vaga de maquinistes.
 7 Els companys als quals havien telefonat es van presentar de sobte.

Ortografia

- 1** 1 paisos 9 oasi 17 esmorzar
 2 tesi 10 crisi 18 dol
 3 zebra 11 onze 19 Asia
 4 anestèsia 12 camisa 20 casos
 5 gasos 13 asil 21 entusiasme
 6 zeta 14 gasa 22 anàlisi
 7 nasal 15 frage 23 centèsim
 8 decisió 16 obesitat 24 lesió

- 2** Les 10 paraules que contenen una essa sonora:

zenit
 anàlisi
 zel
 alzina
 improvisar
 atzar
 rosegat
 misericòrdia
 pinzell
 isotró